

Hodnocení školitelky

Milan Hanzl, Poslankyně Národního shromáždění Československé republiky v letech 1945–1948. Disertační práce. Hradec Králové 2022, 255 s.

Autor zvolil jako téma své disertační práce poslankyně Národního shromáždění Československé republiky v letech 1945–1948. Práce je kromě úvodu a závěru rozčleněná do čtyř kapitol, z nichž první s názvem V zájmu všech žen. Politicky v Národní frontě žen v období provizorního zákonodárství představuje prolog k následujícímu výkladu a poslední Ženská agenda v Ústavodárném Národním shromáždění po komunistickém převratu jeho epilog. Další dvě kapitoly, Ženská agenda v Prozatímním Národním shromáždění a Ženská agenda v Ústavodárném Národním shromáždění (dodejme do komunistického převratu v únoru 1948) tvoří vlastní jádro práce. Doktorand se netají tím, že inspirací mu byla monografie jeho školitelky Z ženského pohledu. Poslankyně a senátorky Národního shromáždění Československé republiky (České Budějovice 2007).

Autor si vytkl za cíl vytvořit obraz činnosti poslankyň ve dvou parlamentech Třetí republiky. Pozornost soustředil především na klíčová témata ženské parlamentní agendy a jejich proměnu v čase, to vše v kontextu politického vývoje v letech 1945–1948. Práce se pohybuje na pomezí dějin žen a politických dějin. Vznikla na základě pečlivého studia množství archivních a tištěných pramenů. Informace umožnily vytvořit analytický obraz ženské agendy v parlamentech Třetí republiky s výše naznačenými a z hlediska zkoumané problematiky velmi důležitými přesahy. Čtenář má díky nim rovněž ojedinělou možnost seznámit se s profesní a politickou kariérou poslankyň, s jejich názory a stanovisky k jednotlivých bodům ženské parlamentní agendy.

Práce je výsledkem dlouholetého badatelského úsilí, k němuž jsem se jako školitelka snažila přispět především v rámci diskusí, které jsem s doktorandem vedla. Pokud bych měla formulovat nějakou výtku směřující k disertační práci, pak je to menší míra konceptualizace, než jakou bych si ideálně představovala, a tím související a převažující popisnost textu. Mým cílem není zpochybňovat metodu práce, ta je výhradní věcí badatele. Chci jen poukázat na to, že existují další možnosti, jak problematiku uchopit a pohlédnout na ni z jiného úhlu.

Na druhé straně je nutné ocenit, že autor píše o poslankyních bez častých klišé: na jedné straně jsou ty „hodné“, na druhé ty „špatné“. Ukazuje, s jakým úsilím a občas i různými formami nátlaku se obě strany snažily prosadit svá řešení bez ohledu na tu druhou. Neváhaly při tom využívat i sociálních důsledků druhé světové války, které se projevovaly především

v oblasti zásobování obyvatelstva potravinami a spotřebním zbožím, a vystupňovaného českého nacionalismu. Shodovaly se v podstatě pouze v jediném: úhelným kamenem jejich politické agendy byla péče o matku a dítě. I v tomto jediném případě však politické preference znemožňovaly dospět ke společnému stanovisku, jak tuto péči vymezit, organizovat a financovat.

Závěrem lze konstatovat, že předkládaná disertační práce nabízí mnohovrstevnatý obraz agendy parlamentních političek, jejich názorů, postojů a stanovisek a v neposlední řadě mnohdy dramatických životních příběhů.

V Praze 16. května 2022

Prof. PhDr. Dana Musilová, CSc.